

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. szeptember 6. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A szolgálatban kötelességszegés büntette miatt ... I. r. vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa 2016. november 23. napján kihirdetett KB.II.70/2014/20. számú ítéletét megváltoztatja.

... I. r. és ... II. r. vádlottak cselekményét szolgálatban kötelességszegés vétségének [Btk. 438. § (1) bekezdés] minősíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét vádlott tekintetében helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. november 23. napján kihirdetett Kb.II.70/2014/20. számú ítéletével ... I.r. és ... II.r. vádlottakat bűnösnek mondta ki a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő szolgálatban kötelességszegés büntetében. Ezért a vádlottakat egyenként 150 napi tétel, napi tételenként 1.000,- ft, összesen 150.000,- ft pénzbüntetésre ítélte. Mindkét vádlott esetében rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására, illetve személyenként kötelezte őket 1.425,- ft bűnügyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd mindkét vádlott tekintetében tudomásul vette az ítéletet. Az I.r. és II.r. vádlott, valamint védőjük egyaránt három napi gondolkodási időt tartottak fenn, majd a törvényes határidőn belül mindhárman felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1141/2016/1. számú átiratában arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, melynek keretében a vádlottakat egyetemlegesen kötelezze a bűnügyi költség viselésére. Kifejtette azon álláspontját, hogy a felmentésre irányuló vádlotti és védői fellebbezések a megállapított tényállás felülmérlegelésre irányulnak. Álláspontja szerint a kiszabott pénzbüntetések inkább enyhék, mint eltúlzottak, tehát a büntetés enyhítése sem indokolt. A bűnügyi költséggel kapcsolatban utalt arra, hogy azok nem különíthetők el vádlottakként, ezért egyetemlegesen kell kötelezni az elkövetőket a költség viselésére. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság több mint egy év elteltével tartott tárgyalást az

ügyben, mellyel megszegte a Be.278.§ (3) bekezdésében foglaltakat, de ez a körülmény nem volt lényeges hatással az eljárás lefolytatására.

A védő az ügyben előterjesztette fellebbezése részletes, írásbeli indokolását, melyben mindkét védenca bűncselekmény hiányában történő felmentésére irányuló fellebbezését fenntartotta. Indítványozta az ítélet történeti tényállásába átemelni azon megállapításokat, melyeket az ítélet indokolása 4. oldal 3. és 4. bekezdései tartalmaznak, mely szerint a vádlottaknak elhelyezkedésüknél fogva lehetőségük volt, hogy az érkező járműveket leintsék és intézkedés alá vonják. Álláspontja szerint ebből a körülményből arra lehet következtetni, hogy a vádlottak végre kívánták hajtani a szolgálati feladataikat. Álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy a vádlottak megszegték a Rendőrség Szolgálati Szabályzata 65.§ (1) bekezdésében, valamint az Őr- és Járőrszolgálat Szabályzat 12. §-ában írt rendelkezéseket, mert ezek túl általánosak, és még az adott szolgálathoz készített írásbeli eligazítás sem határozta meg pontosan a végrehajtás módját, például, hogy milyen gyakorisággal kell megállítani járműveket. Indítványa szerint védencai terhére bűncselekményt megállapítani nem lehet, mivel konkrét szabálysértés terükre nem róható és a szolgálat alaprendeltetéséhez fűződő érdek tekintetében sem is merült fel olyan súlyú sérelem, mint amelyeket a szolgálatban kötelességszegés törvényi tényállása első három elkövetési magatartása tartalmaz. Mivel védencai cselekménye legfeljebb a szakszerűtlen rendőri intézkedésnek tekinthető, az bűncselekményként nem értékelhető.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezését az írásbeli indokolásnak megfelelően tartotta fenn, illetve kiegészítette azzal, hogy másodsorban a védenccével szemben kiszabott büntetés lényeges enyhítésére tett indítványt. Elsődleges indítványával kapcsolatban kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet történeti tényállása végén hivatkozott szabályzatok lényegében konkrét rendelkezést, amelyet a vádlottak megszegték volna, nem tartalmaznak. Álláspontja szerint egyáltalán nincs olyan normatív rendelkezés, amelyet a vádlottak magatartása sértett. A védencai magatartása legfeljebb szakszerűtlen intézkedésnek tekinthető, amely bűncselekmény alapjául nem szolgálhat. Erre figyelemmel elsődlegesen a vádlottak bűncselekmény hiányában történő felmentésére tett indítványt. Másodsorban előterjesztett indítványát azzal indokolta, hogy a vádiratban írt cselekmény óta több mint három év eltelt, és mindkét vádlott korábban és a cselekmény bekövetkezése óta is jól teljesítik szolgálatukat.

Az I.r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában csatlakozott a védője által előadottakhoz.

A II.r. vádlott az utolsó szó jogán szintén csatlakozott a védője által előadottakhoz, kiegészítve azzal, hogy KMB-sként még szabadidejében is fogott el migránst, cigarettacsempészt, és még saját autóval részt vett üldözésükben. Álláspontja szerint ezek a körülmények megfelelően alátámasztják az intézkedési aktivitását.

A vádlottak és védőjük által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A felmentésre irányuló vádlotti és védői fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság a felülbírálat körében megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács megsértette a Be.278.§ (1) bekezdésében írt rendelkezést, amikor a bíróságra 2014. december 30. napján érkezett vádirat alapján csupán 2015. október 27-én intézkedett az ügy kitűzésére. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság megsértette a Be.287.§ (3) bekezdésében írt, a tárgyalás

folytonosságára vonatkozó rendelkezést, mert az első 2016. április 4. napján tartott érdemi tárgyalást követően érdemi tárgyalást csak 2016. november 23. napján, tehát 6 hónap elteltével tartott, de a tárgyalást nem kezdte előlről. Az elsőfokú bíróság a 2016. november 23-i tárgyalási jegyzőkönyvben ugyan azt rögzítette, hogy az előző tárgyalás óta hat hónap nem telt el, mellyel a 2016. június 14-i helyszíni szemle megtartására utalt, azonban megállapítható, hogy ezen a napon az időjárási viszonyokra tekintettel érdemi bizonyítás felvétel nem történt, így a tárgyalás folytonossága szempontjából ez a nap érdemi tárgyalásnak nem tekinthető. Megállapítható ugyanakkor az is, hogy sem az ügy késedelmes kitűzése, sem a tárgyalás folytonosságára vonatkozó szabály megszegése nem jelent olyan eljárási szabálysértést, amely a jelen ügyben lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, illetőleg az bűnösség megállapítására. Ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez nem vezethetett. A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa az egyéb eljárási szabályokat betartotta.

A tényállás megállapítása körében az elsőfokú katonai tanács a szükséges bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. A vádlottak mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson tett vallomásaikban tagadták azt, hogy bűncselekményt követtek volna el. Nem vitatták, hogy a kérdéses időben az eligazítás szerinti ellenőrzési feladatokat nem végezték el, azonban védekezést terjesztettek elő, mely szerint lakossági információ útján arról szereztek tudomást, hogy az ellenőrzési feladatokra megszabott idő alatt két cigarettacsempészettel érintett autó fog elhaladni az ellenőrzési területükön. Hivatkozásuk szerint készen álltak annak ellenőrzésére, vagy üldözésére, ezért az arra haladó egyéb járművek szűrőpróbaszerű ellenőrzését nem végezték.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tényállást a vádlottak ténybeli beismerése, a tárgyaláson kihallgatott tanúk vallomása, a helyszíni szemle adatai és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján állapította meg. Nem tévedett a katonai tanács akkor sem, amikor a vádlottak felelőssége tekintetében a védekezésüket nem fogadta el a tényállás alapjául. Helytállón rögzítette ítéletében azt, hogy a hozzájuk érkezett lakossági információról jelentést nem tettek, feladataik módosítását, illetve az elfogáshoz segítséget nem kértek.

Helytállón hivatkozott ugyanakkor a védő arra, hogy az elsőfokú ítélet történeti tényállása végén rögzített 30/2011. (IX.22.) BM. rendelet 65.§ (1) bekezdése, továbbá a 22/1997. (XI.18.) ORFK utasítást 12.§-a csak olyan általános tartalmú rendelkezéseket tartalmaz, amelyek önmagukban a vádlottak felelősségét nem alapozzák meg. Ezért a Fővárosi Ítéletábla Katonai Tanácsa a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a rendelkezésre álló bünyügyi iratok alapján a tényállást annyiban egészíti ki, hogy a vádlottak magatartásukkal az adott szolgálatra vonatkozó eligazítási lapon írt konkrét feladat végrehajtásra vonatkozó rendelkezést szegték meg.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú katonai tanács által ekként kiegészített tényállás megalapozott, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéletábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére, tévedett azonban, amikor a bűnösségüket a szolgálatban köteleességszegés alapesete helyett annak minősített alakzatában, a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő szolgálatban köteleességszegés büntetében állapította meg.

A Btk.438.§ (1) bekezdésében írt köteleességszegés szolgálatban vétségét az követi el, aki örügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatban az adott szolgálatra vonatkozó szolgálati intézkedés

rendelkezéseit megszegve elalszik, vagy a szolgálat ideje alatt szeszes italt, illetve kábítószer, vagy kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyagot vagy szert fogyaszt, rendeltetési helyét elhagyja vagy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést mást más módon súlyosan megszegi. A (2) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint a cselekmény büntettként minősül, ha a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár.

A tényállási részben kifejtettek szerint nem tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor a vádlottak védekezését nem fogadta, ezzel kapcsolatos álláspontját ítélete 5. oldal (1)-(4) bekezdéseiben igen részletesen megindokolta. A vádlottak a kérdéses napon a külföldiek jogszerű tartózkodásának ellenőrzése, az illegális migráció és árucsempészet felfedése érdekében látták el a mélységi ellenőrzési feladatukat 23.00 órától másnap 01.00 óráig. A mélységi migrációs ellenőrzés nem folyamatos rendőri tevékenységet, hanem szűrőpróbaszerű ellenőrzést jelent. Az ORFK adott témában született módszertani útmutatója szerint a mélységi ellenőrzésre kockázatelemzés alapján szűrőpróbaszerűen kerül sor. Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint azonban az adott szolgálati feladatra megszabott mintegy két óra alatt az érintett útvonal szakaszon mintegy 88 darab különféle járműcsoportokba tartozó gépjármű haladt el, melyek közül a vádlottak egyet sem állítottak meg. Megállapítható tehát, hogy a vádlottak a szolgálatban kötelességsegést megvalósították, mégpedig annak a 4. fordulatát valósították meg, tehát a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan megszegték. Az adott szolgálatukra vonatkozó eligazítás napi feladatok ellátásához szolgálati utasítás ugyanis rendelkezett az adott időszakban ezen szolgálati feladat végrehajtásáról, melynek az I.r. és II.r. vádlottak egyáltalán nem tettek eleget. A mélységi migrációs ellenőrzésre megszabott két órányi időtartamban szolgálati tevékenységet nem láttak el. Ilyen módon magatartásuk azonos súlyú a szolgálatban kötelességsegés első három nevesített elkövetési magatartásával, hiszen ugyanúgy a szolgálat alaprendeltetése szerinti céljának meghiúsulását eredményezte.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottak esetében a kötelességsegés szolgálatban bűncselekmény büntetési alakzatát megállapíthatónak látta. A migráció és a csempészet tekintetében az államhatár tekintendő kiemelt területnek, illetve az ott ellátott szolgálatok tekintendők kiemelt szolgálatnak. Egységes a katonai bírói gyakorlat abban a tekintetben, hogy a szolgálatban kötelességsegés büntetési alakzatát kell megállapítani minden olyan szolgálati kötelességsegés esetén, amely az államhatár megsértését, annak jogellenes átlépését eredményezheti. Ezekben az esetben a jelentős hátrány veszélye mindig fennáll. Megállapítható ugyanakkor, hogy ez az értelmezés nem terjeszthető ki az egyébként közterületi járőr szolgálatot ellátó szolgálati személyek mélységi ellenőrzésére. A módszertani útmutató maga is hangsúlyozza, hogy el kell határolni a mélységi ellenőrzést a határellenőrzéstől. Az a körülmény pedig, hogy egy adott szolgálaton belül is csak meghatározott időtartamokban és szűrőpróbaszerűen, tehát nem folyamatosan végzett szolgálati tevékenységet írnak elő, jelzi, hogy az árucsempészet, vagy a külföldiek jogszerű tartózkodásának ellenőrzése elsősorban az államhatáron minősül kiemelt feladatnak, míg a mélységi ellenőrző tevékenység során a rendes napi, közterületi feladatok közé illeszkedik.

Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának ítéletét megváltoztatta, és ... I.r. és ... II.r. vádlottak cselekményét a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességsegés vétségének minősítette.

Az enyhítésre irányuló védői fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel mindkét vádlott esetében a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. Nem tévedett, amikor a Btk.33.§ (4)

bekezdésében írt enyhítő rendelkezés alkalmazásával mindkét vádlottal szemben 150 napi tétel, napi tételenként 1.000,- ft pénzbüntetést szabott ki. A napi tétel összege mindkét vádlott esetében arányos a cselekményük tárgyi súlyával, míg a napi tétel összege igen méltányosan a törvényi minimumban került megállapításra. A vádlottakkal szemben kiszabott pénzbüntetés a szolgálati vétség miatt sem tekinthető eltúlzottnak és mindkét vádlott esetében megfelelően szolgálja a Btk.79.§-ában írt büntetési célokat, így annak enyhítésére a másodfokú katonai tanács nem látott lehetőséget.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor az I.r. és II.r. vádlottakat a Be.338.§ (3) bekezdése alapján külön-külön kötelezte a felmerült bűnügyi költség megfizetésére, a teljes bűnügyi költség egyenlő arányban történő megosztásával.

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezése is törvényes, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa- helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén alapszik.
Budapest, 2017. szeptember 6.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Belovai Henriette hb. százados sk.
bíró

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete ... I.r. és ... II.r. vádlottak tekintetében a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2017. szeptember 6.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hiteléül
Iván Erika
bírósági ügyintéző